

a/a

Białystok, dnia 02 marca 2015 r.

PREZYDENT MIASTA BIAŁEGOSTOKU
15-950 Białystok ul. Słonimska 1
(1)

Pani Alina Kuptel
Dyrektor
Zespołu Szkół
Handlowo-Ekonomicznych
im. Mikołaja Kopernika
ul. Bema 105
15-370 Białystok

BKU.1711.11.2014

Wystąpienie pokontrolne

Działając na podstawie upoważnień do przeprowadzenia kontroli¹ inspektorzy Biura Kontroli Urzędu Miejskiego w Białymstoku przeprowadzili w kierowanym przez Panią Zespole Szkół Handlowo-Ekonomicznych kontrolę kompleksową za 2013 rok. Czynności kontrolnych dokonano w dniach od 23 października 2014 r. do 28 listopada 2014 r. Szczegółowe ustalenia kontroli zawarto w protokole z kontroli znak BKU.1711.11.2014 podpisanym przez Panią w dniu 19.01.2015 roku.

W toku kontroli szczegółową analizą objęto zagadnienia z zakresu:

- organizacji i zatrudnienia,
- przepisów wewnętrznych, w tym dotyczących procedur kontroli zarządczej i zasad rachunkowości,
- zarządzania środkami pieniężnymi,
- rozrachunków i roszczeń,
- wydatków i dochodów,
- gospodarki rzeczowymi składnikami majątku trwałego,
- rzetelności sporządzania sprawozdań.

¹ Upoważnienia: Nr ORN-I.077.824.2014 i Nr ORN-I.077.825.2014 z dnia 21 października 2014 r. wydane przez Prezydenta Miasta Białegostoku

Dokonując kontroli dowodów księgowych stanowiących podstawę zapisów w urządzeniach księgowych pod kątem posiadania wszystkich elementów wymaganych przepisami art. 21 ustawy o rachunkowości² stwierdzono, że nie posiadały one adnotacji o sprawdzeniu i zakwalifikowaniu dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja) oraz podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania. Ustalono, że dekretacja odbywa się w postaci wydruków z programu komputerowego QWANT, które zawierają informacje o sposobie ujęcia każdego dokumentu w księgach rachunkowych oraz pozwalają na powiązanie wydruku dekretu z dowodem źródłowym, co jest zgodne z przepisami ustawy o rachunkowości (art. 21 ust. 1a). Niemniej jednak taki sposób dekretacji powinien być opisany w wewnętrznych procedurach jednostki, np. w polityce rachunkowości (prot.kontr.str.10). Ponadto poszczególne wydatki ponoszone przez szkołę na podstawie faktur, rachunków nie posiadały żadnej adnotacji dotyczącej zakwalifikowania do wydatków strukturalnych bądź ich niezakwalifikowania, nie prowadzono ewidencji na koncie pozabilansowym 975 – „Wydatki strukturalne”. Zespół Szkół nie posiada również opisanych zasad ewidencji i sporządzania sprawozdań budżetowych Rb-WSa (prot.kontr. str. 10, 56).

W zakresie gospodarki kasowej stwierdzono szereg nieprawidłowości, które dotyczyły przekraczania ustalonej w jednostce wysokości pogotowia kasowego, co było wynikiem nie odprowadzania na bieżąco gotówki zebranej z tytułu odpłatności za internat, wyżywienie itp. Stwierdzono ponadto, że raporty kasowe nie posiadały adnotacji (podpisu głównego księgowego) świadczącej o dokonaniu ich sprawdzenia. W 2013 roku nie były przeprowadzane kontrole kasy przez główną księgową. Analiza udokumentowania obrotów gotówkowych odpowiednimi dowodami kasowymi źródłowymi lub zastępczymi potwierdzającymi dokonanie operacji kasowych wykazała, że dowody kasowe KP „Kasa przyjmie” i KW „Kasa wypłaci” nie były objęte ewidencją druków ścisłego zarachowania. Numery druków były nadawane w momencie ich wystawiania. Naruszono tym zapisy wewnętrznej Instrukcji druków ścisłego zarachowania (prot.kontr. str. 12). Ustalono, że w 2013 roku wypłacano zaliczki gotówkowe pracownikom szkoły na podstawie wniosku o zaliczkę bez wskazania terminu ich rozliczenia. Zasady udzielania i rozliczania ww. zaliczek opisano w wewnętrznej Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych. Niemniej jednak stwierdzono, iż zapisy w niej zawarte, dotyczące terminów rozliczania zaliczek są niespójne. W rozdziale I w paragrafie 12 wskazano, że zaliczki gotówkowe

---

² Ustawa z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.)

podlegają rozliczeniu na koniec każdego kwartału. W wyjątkowych sytuacjach możliwe jest rozliczenie w terminie późniejszym. Następnie zapisano, że zaliczobiorca zobowiązany jest do rozliczenia zaliczki w terminie określonym we wniosku lub niniejszej instrukcji. W tej samej instrukcji w rozdziale II w paragrafie 16 wskazano, że zaliczki winny być rozliczone do końca każdego miesiąca (prot.kontr. str. 12, 13).

Dokonując sprawdzenia i rozliczenia wpłat i zwrotów za: pobyt w internacie, wyżywienie, wynajem pomieszczeń, duplikaty legitymacji przyjmowanych na podstawie kwitariuszy przychodowych do kasy ustalono, że sposób księgowania operacji dotyczących zwrotów nadpłat był niewłaściwy, naruszono podstawową zasadę księgowości, o której mówi art. 15 ustawy o rachunkowości³, tj. podwójnego zapisu. Polega ona na tym, że każda operacja gospodarcza jest ujmowana na dwóch różnych kontach, po przeciwnych stronach tych kont (na jednym po stronie „Wn”, na drugim po stronie „Ma”), w tej samej kwocie, zgodnie z dokumentem dającym podstawę księgowaniu. Sprawdzono wyrywkowo prawidłowość dokonywania odpisów za wyżywienie poprzez porównanie kwot wykazanych w „Listach obciążeniowych wychowanków za wyżywienie i zakwaterowanie” według poszczególnych grup z dołączonymi kartkami żywieniowymi. Stwierdzono, że w niektórych przypadkach dokonywano odpisu bez dołączonych kartek, co spowodowało, że u trzech osób odpis został odliczony nieprawidłowo dwa razy (prot.kontr. str. 15, 16).

Zagadnienie rozrachunków zbadano w oparciu o zapisy w ewidencji księgowej syntetycznej i analitycznej kont zespołu 2 „Rozrachunki i rozliczenia” pod względem terminowości rozliczania należności i pokrywania zobowiązań. Ustalono, że ewidencja księgowa kont zespołu 2 – „Rozrachunki i rozliczenia” nie została dostosowana do wymogów sprawozdawczości budżetowej z uwagi na brak ewidencji szczegółowej w odniesieniu do klasyfikacji budżetowej. Ewidencja księgowa (w tym plan kont) powinna być dostosowana do wymogów wynikających z art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy o rachunkowości⁴ i § 15 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.⁵ oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁶. Według danych wynikających z urzędzeń księgowych (konta syntetyczne zespołu 2) oraz bilansu na dzień 31.12.2013 roku zobowiązania kontrolowanej placówki zamknęły się kwotą

³ Patrz przypis 2

⁴ Patrz przypis 2

⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 05.07.2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (j.t. Dz.U. z 2013 r., poz. 289)

⁶ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16.01.2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2014 r., poz. 119)

573.192,29 zł. Zobowiązania na dzień 31.12.2013 roku według analitycznej ewidencji księgowej prowadzonej do kont zespołu 2 wyniosły – 573.953,80 zł, czyli były wyższe od wykazanych w bilansie o kwotę 761,51 zł. Jest to wynikiem ujęcia zobowiązań w bilansie jako per salda kont zespołu 2.

W wyniku analizy sald należności i zobowiązań na dzień 31.12.2013 r. ustalono, że na koncie 225 – „Rozrachunki z budżetami” w kwocie zobowiązania wobec Urzędu Skarbowego wykazany został podatek dochodowy w kwocie 6.771,00 zł: od świadczeń Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, które zostały wypłacone w miesiącu wrześniu 2012 r. (zaliczka w wysokości 6.564 zł na podatek powinna być prawidłowo opłacana w terminie do 20 października 2012 r.) i od świadczenia wypłaconego w październiku 2013 r. (zaliczka w wysokości 207 zł powinna być prawidłowo uregulowana do 20 listopada 2013 r.). Jak ustalono zaliczka na podatek w wysokości 6.564 zł została wykazana w deklaracji rocznej PIT4R w miesiącu grudniu 2013r. i opłacona dnia 29.01.2014 r., a więc ponad rok po wypłacie świadczenia, co również należało wykazać w rocznej deklaracji PIT 4R za rok 2012. Jak wyjaśniła główna księgowa kwota podatku była naliczona w ewidencji księgowej w 2012 r., lecz nie została uregulowana w terminie przez przeoczenie. Odsetki za nieterminowe przekazanie podatku (za 9 dni) wykazanego w rocznej deklaracji za rok 2013 r. zostały opłacone przez główną księgową ze środków prywatnych. Takie działania spowodowały naruszenie art. 38 ust. 1 ustawy o podatku od osób fizycznych⁷ zgodnie z którym, płatnicy, o których mowa w art. 31 i 33-35, przekazują, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a, kwoty pobranych zaliczek na podatek w terminie do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki, na rachunek urzędu skarbowego. Niewykonanie w terminie powyższego zobowiązania skutkuje zapłatą odsetek (prot.kontr. str. 19).

Ponadto na koncie 240 – „Pozostałe rozrachunki” wykazane zostały salda, które nie odzwierciedlały rzeczywistego stanu rozrachunków, stosownie do art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości⁸. Nie wszystkie należności i zobowiązania konta 240 znajdowały potwierdzenie w dokumentach księgowych. Z powyższego wynika, że główna księgowa nie dokonała weryfikacji realnej wartości tego konta, stosownie do przepisów art. 26 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy⁹ (prot.kontr. str. 21).

---

⁷ Ustawa z dnia 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2012 r., poz. 361 ze zm.)

⁸ Patrz przypis 2

⁹ Patrz przypis 2

Sprawdzając prawidłowość ujmowania kosztów poniesionych w 2013 roku przez jednostkę pod kątem zgodności z przepisami art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości¹⁰, który mówi, iż do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego (w przypadku szkoły, która jest jednostką budżetową okres sprawozdawczy to okres miesięczny) należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym ustalono, że naruszono tę zasadę poprzez ujmowanie kosztów wynikających z faktur dotyczących danego miesiąca w koszty miesiąca kolejnego w momencie ich zapłaty, czyli w momencie dokonywania wydatku (prot.kontr. str. 25).

Przy wydatkowaniu środków pieniężnych naruszono przepisy rozporządzenia w sprawie klasyfikacji budżetowej¹¹ poprzez zaklasyfikowanie do nieprawidłowego paragrafu klasyfikacji budżetowej (prot.kontr. str. 29, 30), np:

- wydatki dotyczące napraw i konserwacji urządzeń błędnie ujmowano w § 4300 „Zakup usług pozostałych”, podczas gdy powinny być sklasyfikowane w § 4270 „Zakup usług remontowych”,
- wydatki dotyczące świadczeń rzeczowych wynikających z przepisów bhp (zakup wody pracownikom) sklasyfikowano w § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia”, zamiast w § 3020 „Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń”,
- wydatki dotyczące zakupu biletów autobusowych służących do przejazdów służbowych oraz zwrot kosztów za używanie prywatnego samochodu do celów służbowych błędnie sklasyfikowano w § 4300 „Zakup usług pozostałych” zamiast w § 4410 „Podróże służbowe krajowe”,
- wydatki dotyczące kosztów wysyłki błędnie ujęto w § 4240 „Zakup pomocy dydaktycznych” podczas gdy powinny być sklasyfikowane w § 4300 „Zakup usług pozostałych”.

W zakresie prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych w oparciu o rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.¹² ustalono, że nie prowadzono ewidencji księgowej w zakresie odchyień od cen ewidencyjnych materiałów i towarów przyjmowanych do magazynu na właściwym koncie 340 „Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów i towarów”. Powyższe odchylenia ujmowano bezpośrednio w koszty z pominięciem ww. konta (prot.kontr. str. 30).

---

¹⁰ Patrz przypis 2

¹¹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 02.03.2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (j.t. Dz.U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.)

¹² Patrz przypis 5

Ponadto nie prowadzono ewidencji analitycznej do konta 132 „Rachunek dochodów jednostek budżetowych” w zakresie pozyskiwanych dochodów, która powinna umożliwić ustalenie stanu poszczególnych tytułów dochodów pozyskiwania według działów, rozdziałów i paragrafów klasyfikacji budżetowej, do czego zobowiązuje ww. rozporządzenie. Na podstawie prawidłowo prowadzonej ewidencji winno być sporządzone sprawozdanie. (prot.kontr. str. 32).

Dokonując analizy wrywkowo wybranych umów zawieranych przez ZSHE na najem pomieszczeń szkolnych w zakresie terminowości regulowania należności, stwierdzono że w przypadku, gdy opłaty były wnoszone z opóźnieniem nie naliczono odsetek od nieterminowych wpłat. Zasadą jest, że jednostki sektora finansów publicznych, na mocy ustawy o finansach publicznych, zobowiązane są do naliczania i ewidencjonowania w swoich księgach rachunkowych odsetek od nieterminowych płatności. Szkoła, jako jednostka budżetowa, zobowiązana jest do stosowania przepisów ustawy o finansach publicznych. Co do zasady, nienaliczenie odsetek za zwłokę od należnej wpłaty, może narazić szkołę na postawienie zarzutu naruszenia dyscypliny finansów publicznych, gdyż odsetki za zwłokę – zgodnie z definicją – stanowią należności pieniężne. Ponadto zgodnie z § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.¹³ odsetki od należności i zobowiązań, w tym również tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty, lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału (prot.kontr. str. 39).

Ustalono, że nie przedkładano głównej księgowej zawieranych przez jednostkę umów w celu dokonania kontrasygnaty czym nie dopełniono obowiązków wynikających z art. 54 ustawy o finansach publicznych¹⁴ w zakresie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym (prot.kontr. str. 11).

W trakcie realizacji kontroli inspektorzy dokonali sprawdzenia zgodności planu wydatków budżetowych na dzień 31.12.2013 r. W wyniku porównania planu z dokonanymi wydatkami, wynikającymi z ewidencji księgowej, stwierdzono przekroczenia planu wydatków budżetowych w trzech podziałkach klasyfikacji budżetowej na łączną kwotę 11.340,35 zł z tego:

- 10.512,30 zł w rozdziale 80130 § 4260 „Zakup energii” dotyczy częściowej opłaty faktury za energię cieplną,

¹³ Patrz przypis 5

¹⁴ Ustawa z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz.U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.)

- 200,00 zł w rozdziale 80146 § 4300 „Zakup usług pozostałych” kwota wydatku dotyczy zapłaty częściowej rachunku za przeprowadzenie szkolenia Rady Pedagogicznej,
- 628,05 zł w rozdziale 8540 § 4300 „Zakup usług pozostałych” kwota wydatku stanowi częściową zapłatę za fakturę dotyczącą usługi archiwizacji.

Było to niezgodne z art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r.¹⁵, który stanowi, że wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych i podlega odpowiedzialności z art. 11 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹⁶ (prot.kontr. str. 50-55).

Ponadto weryfikując prawidłowość danych ujętych w sprawozdaniach budżetowych stwierdzono, że kontrolowana jednostka wykazała w sprawozdaniu rocznym Rb-28S sporządzonym za 2013 rok dane niezgodne z ewidencją księgową (prot.kontr. str. 50-55). Rozbieżności dotyczyły:

- rozdział 80130 § 4300 „Zakup usług pozostałych”: w sprawozdaniu wykazano kwotę w wysokości 19.406,00 zł, natomiast w ewidencji księgowej kwota wynosiła 17.809,23 zł,
- rozdział 80146 § 4300 „Zakup usług pozostałych”: w sprawozdaniu wykazano kwotę 2.200,00 zł, natomiast według kart wydatków kwota wynosiła 2.600,00 zł,
- rozdział 80146 § 4700 „Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej”: w sprawozdaniu wykazano kwotę 7.138,00 zł, według kart wydatków kwota wynosiła 5.634,00 zł,
- rozdział 85410 § 4260 „Zakup energii”: w sprawozdaniu wykazano kwotę 206.000,00 zł, natomiast według kart wydatków kwota wynosiła 197.561,11 zł,
- rozdział 85410 § 4300 „Zakup usług pozostałych”: kwota wykazana w sprawozdaniu 15.017,00 zł, natomiast według kart wydatków kwota 15.645,05 zł.

Stwierdzono również, że w rocznym sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych od początku roku do 31.12.2013 r. wykazano niezgodnie z ewidencją księgową stan zobowiązań w kwocie 557.676,01 zł, kwota ta była znacznie niższa, niż wynikająca z urzędzeń księgowych, zgodnie z którymi stan ewidencyjny zobowiązań wykazywał łącznie

¹⁵ Patrz przypis 14

¹⁶ Ustawa z dnia 17.12.2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (j.t. Dz.U. z 2013 r., poz. 168)

kwotę 595.294,50 zł (prot.kontr. str. 24). Główna księgową wyjaśniła, że kwota zobowiązań wykazana w sprawozdaniu była skutkiem błędu.

Wykazywanie w sprawozdaniu danych niewynikających z ewidencji księgowej jest niezgodne z § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁷ oraz narusza art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 17.12.2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹⁸.

Obowiązki głównego księgowego w tym zakresie wiążą się również ze stałym kontrolowaniem stopnia realizacji planu, zaangażowania wydatków, zagrożeń przekroczenia lub niewykonania planu w całości i w poszczególnych pozycjach, a także zapewnieniem terminowego rozliczania należności i zobowiązań.

Czynności kontrolne w zakresie prawidłowości ewidencjonowania środków trwałych, pozostałych środków trwałych o charakterze wyposażenia, księgozbiorów, wartości niematerialnych i prawnych oraz ich umorzenia wykazały szereg nieprawidłowości (prot.kontr. str. 40-47) :

1. W analitycznej ewidencji środków trwałych nie wyodrębniono poszczególnych środków trwałych stanowiących oddzielny obiekt inwentarzowy. Ponadto ewidencja ta nie zawierała danych dotyczących umorzenia.
2. W wewnętrznych regulacjach szkoły ustalono niespójne przepisy regulujące gospodarkę rzeczowymi składnikami majątku w zakresie kryteriów klasyfikowania pozostałych środków do ujęcia w ewidencji ilościowej i ilościowo – wartościowej.
3. Nieprawidłowe ujmowanie w księgach rachunkowych zapisów dotyczących zmian stanu składników majątku trwałego, polegające na:
  - dwukrotnym zaprzyczeniu pilarki tarczowej na kwotę 250,00 zł, czym naruszono art. 24 ustawy o rachunkowości¹⁹,
  - ujęciu w księgach rachunkowych dotyczących 2013 r. operacji księgowych dotyczących zdarzeń, które miały miejsce w latach ubiegłych, co stanowiło naruszenie art. 20 ustawy o rachunkowości²⁰ np. dnia 30.12.2013 r. do ewidencji syntetycznej przyjęto na stan wiertarkę zakupioną w 2012 roku na kwotę 1.050,00 zł, a w ewidencji analitycznej w dniu 02.04.2013 r., w 2013 roku dokonano rozchodu zbiorów bibliotecznych na podstawie protokołów ubytków z następujących okresów: 2011 r. - 1.120,94 zł, 2012 r. - 6.317,69 zł, 2013 r. - 3.260,21 zł,

¹⁷ Patrz przypis 6

¹⁸ Patrz przypis 16

¹⁹ Patrz przypis 2

²⁰ Patrz przypis 2

- rozbieżnym ujmowaniu zbiorów bibliotecznych w ewidencji syntetycznej i analitycznej naruszając zapisy art. 16 ustawy o rachunkowości²¹ który wskazuje, że konta ksiąg pomocniczych (księgi inwentarzowe) powinny zawierać zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Zapisy te muszą być powiązane ze sobą w sposób umożliwiający sprawdzenie ich poprawności, kompletności i identyczności. Powinna zachodzić zgodność zapisów pomiędzy tymi ewidencjami np.: w ewidencji analitycznej księgozbioru w 2013 r. zaprzychodowano wartość ogółem – 6.780,28 zł, w tym 1.204,47 zł dotyczyła grudnia 2012 r., a ujęto w styczniu 2013 r., pozostała kwota – 5.575,81 zł dotyczyła 2013 roku. Natomiast w ewidencji syntetycznej ujęto przychód na kwotę ogółem - 8.609,94 zł, w tym na podstawie faktur zakupu z 2013 roku – 3.607,12 zł, i na podstawie dowodu PK „Polecenie księgowania” w grudniu 2013 r. – 5.002,82 zł (w tym dotyczące 2013 r. - 1.968,69 zł i dotyczące 2012 r. – 3.034,13 zł).
  - ujmowaniu w księgach rachunkowych operacji przyjęcia do użytkowania pozostałych środków trwałych i zbiorów bibliotecznych, na kontach korespondujących: Wn 013,014/Ma 072, tj. w sposób nieodzwierciedlający przebiegu zdarzeń i nie zgodny z zasadami funkcjonowania tych kont określonymi w załączniku Nr 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5.07.2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości²², w myśl których umorzenie księguje się w korespondencji z kontem 401 „Zużycie materiałów i energii”.
4. W zakresie inwentaryzacji majątku szkoły ustalono, że arkusze spisu z natury nie posiadały parafki głównej księgowej i nie były objęte ewidencją druków ścisłego zarachowania. Ponadto środki trwałe zostały ujęte na tych samych arkuszach, nie ujęto na nich wszystkich środków trwałych, tj. budynków, placu, ogrodzenia, kompleksu sportowego, gruntów.

Przyczynami stwierdzonych nieprawidłowości była niewystarczająca znajomość przepisów prawa w zakresie finansów publicznych, ich niewłaściwa interpretacja oraz nieprzestrzeganie przepisów wewnętrznych.

Odpowiedzialność za gospodarkę finansową jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli

---

²¹ Patrz przypis 2

²² Patrz przypis 5

zarządczej, spoczywa na kierowniku jednostki zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych²³.

Wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości należy do głównego księgowego. Prawa i obowiązki głównego księgowego określa art. 54 ustawy o finansach publicznych. Nadzór nad wykonywaniem obowiązków w zakresie rachunkowości należy do zadań kierownika jednostki, jak o tym stanowi art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości²⁴.

Mając na uwadze przedstawione uchybienia i nieprawidłowości **zalecam**:

1. Dostosować wewnętrzne procedury w zakresie uproszczonego sposobu dokonywania dekretacji dowodów księgowych, który wynika z zastosowania techniki komputerowej. Na takie uproszczenie zezwala art. 21 ust. 1a ustawy o rachunkowości²⁵.
2. Opracować i stosować zasady ewidencji i sporządzania sprawozdań budżetowych Rb-WSa w zakresie wydatków strukturalnych na podstawie obowiązujących w tym zakresie przepisów prawnych.
3. Zobowiązać głównego księgowego do wyeliminowania nieprawidłowości w zakresie gospodarki pieniężnej, poprzez:
  - a) niedopuszczanie do przekraczania wysokości ustalonego pogotowia kasowego,
  - b) dokonywanie sprawdzenia prawidłowości sporządzania raportów kasowych, poprzez każdorazowe złożenie podpisu,
  - c) przeprowadzanie wrywkowych kontroli stanu gotówki i druków ścisłego zarachowania przechowywanych w kasie,
  - d) objęcie ewidencją druków ścisłego zarachowania dowodów kasowych KP „Kasa przyjmie” i KW „Kasa wypłaci”,
  - e) ujednoczenie i stosowanie zapisów w zakresie udzielania i rozliczania zaliczek gotówkowych.
4. Prowadzić księgi rachunkowe jednostki w sposób spełniający wymogi wynikające z ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości²⁶ i rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 05.07.2010 r.²⁷ poprzez:
  - a) księgowanie operacji gospodarczych zgodnie z zasadą podwójnego zapisu,

---

²³ Patrz przypis 14

²⁴ Patrz przypis 2

²⁵ Patrz przypis 2

²⁶ Patrz przypis 2

²⁷ Patrz przypis 5

- b) prowadzenie ewidencji analitycznej z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej do konta 132 „Rachunek dochodów jednostek budżetowych” i kont zespołu 2 „Rozrachunki i rozliczenia”,
  - c) wykazywanie realnych sald, tj. odzwierciedlających rzeczywisty stan rozrachunków, stosownie do art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości²⁸, mając na uwadze rzetelną prezentację danych dotyczących należności i zobowiązań jednostki w ewidencji i bilansie,
  - d) zweryfikowanie i ustalenie realnych sald na dzień 31.12.2013 r. wykazanych na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” oraz dokonywanie rzetelnej inwentaryzacji należności i zobowiązań drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji ich realnej wartości,
  - e) ewidencjonowanie odchyłeń od cen ewidencyjnych materiałów i towarów na koncie 340 „Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów i towarów” ,
  - f) prowadzenie ewidencji wydatków strukturalnych na odpowiednim koncie pozabilansowym,
  - g) naliczanie odsetek od nieterminowo regulowanych należności i ewidencjonowanie ich nie później niż na koniec każdego kwartału,
  - h) ujmowanie występujących w danym okresie sprawozdawczym kosztów w księgach rachunkowych dotyczących tego okresu.
5. Wzmocnić nadzór nad prawidłowością dokonywanych odpisów z tytułu wyżywienia.
6. Przestrzegać obowiązku dokonywania wstępnej kontroli przez głównego księgowego, w zakresie zawieranych przez jednostkę umów.
7. Wyeliminować nieprawidłowości w obszarze klasyfikowania wydatków.
8. Rzetelnie i bezbłędnie prowadzić ewidencję rzeczowych składników majątku poprzez:
- a) właściwe ewidencjonowanie na odpowiednich kontach przychodu środków trwałych i zbiorów bibliotecznych,
  - b) prawidłowe prowadzenie ewidencji analitycznej środków trwałych umożliwiającej ustalenie wartości początkowej i umorzenia każdego obiektu inwentarzowego,
  - c) ustalenie w sposób jednoznaczny kryterium klasyfikowania pozostałych środków trwałych do ujęcia w ewidencji ilościowej i ilościowo – wartościowej,

---

²⁸ Patrz przypis 2

- d) ujmowanie operacji księgowych we właściwym okresie sprawozdawczym zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości i w związku z art. 24 ust. 1²⁹,
- e) uzgadnianie zapisów i sald na kontach ksiąg pomocniczych z odpowiednimi kontami księgi głównej,
- f) wdrożenie skutecznych mechanizmów kontroli w zakresie kompletności i prawidłowości prowadzonej ewidencji składników majątku trwałego,
9. Przestrzegać unormowań w zakresie przeprowadzania i dokumentowania inwentaryzacji składników majątkowych.
10. Przekazywać zaliczki na podatek dochodowy w terminach wskazanych w art. 38 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych³⁰.
11. Podjąć zdecydowane działania mające na celu zapewnienie rzetelności sporządzanej sprawozdawczości budżetowej, poprzez:
- a) wykazywanie w sprawozdaniach danych zgodnych z danymi ksiąg rachunkowych,
  - b) wzmożenie nadzoru nad prawidłowością sporządzanych sprawozdań.
12. Wydatki publiczne ponosić na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych³¹.
13. Na bieżąco kontrolować stopień realizacji planu, zaangażowania wydatków, zagrożeń przekroczenia lub niewykonania planu w całości i w poszczególnych pozycjach, a także zapewnić terminowe rozliczanie należności i zobowiązań.

Sprawozdanie z wykonania zaleceń pokontrolnych należy przesłać do Urzędu Miejskiego w Białymstoku, ul. Słonimska 1 z podaniem numeru sprawy, w terminie 30-tu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

DYREKTOR
BIURA KONTROLI

mgr Małgorzata Serafin
al. 03, 40157

Do wiadomości:

Departament Edukacji

PREZYDENT MIASTA

dr hab. Tadeusz Truskolaski

²⁹ Patrz przypis 2

³⁰ Patrz przypis 7

³¹ Patrz przypis 14